

Uitvoeringsagenda Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) Gouda 2024-2026

Inhoud

Algemeen	3
Gouda	3
Goudse Uitvoeringsagenda	3
Uitvoeringsagenda: Doelen	4
Uitvoeringsagenda: Aandachtsgroepen en -thema's	4
Uitvoeringsagenda: Leidende principes	5
Uitvoeringsprogramma: Deelplannen	6
Uitvoeringsagenda: Programmaorganisatie	14
Verbinding met Integraal Zorgakkoord (IZA)	14
Bijlage 1 Beschikbare budget GALA Gouda	16
Bijlage 2 Programmaorganisatie	17

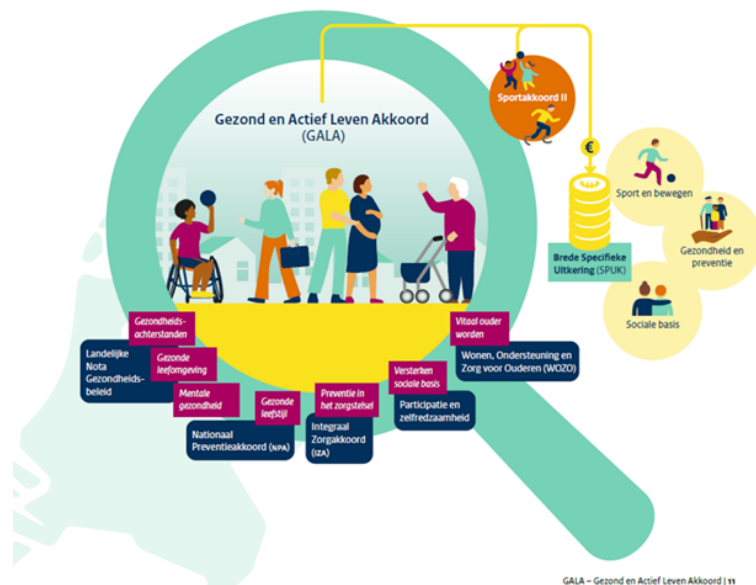
Algemeen

Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) is 3 februari 2023 ondertekend door VNG, VWS, ZN en GGD GHOR Nederland. Het akkoord omvat afspraken over het bereiken van een gezonde generatie in 2040: weerbare, gezonde mensen die opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde leefomgeving met een sterke sociale basis. Hiertoe zijn door het Rijk middelen beschikbaar gesteld voor gemeenten in een Brede SPUK-regeling (SPUK: Specifieke Uitkering) voor de periode 2023-2026.

Landelijk zijn ambitieuze doelen gesteld binnen drie thema's: (1) Sport, Bewegen en Cultuur, (2) Gezondheid en Sociale Basis en (3) Ondersteunende onderdelen.

De middelen in de Brede SPUK-regeling zouden de gemeenten in staat moeten stellen om de afspraken die gemaakt zijn in de landelijke Nota Sociaal Domein, Sportakkoord II, de Cultuurnota, GALA en het Preventieakkoord uit te voeren.

Het is belangrijk om enkele punten mee te geven over deze middelen: een deel ontving de gemeente Gouda al¹, een groot deel is tijdelijk (tot en met 2025 of 2026) en de middelen komen met voorwaarden voor de besteding en verantwoording.

Gouda

De gemeente Gouda heeft alle middelen vanuit de Brede SPUK-regeling aangevraagd. Het Goudse Plan van Aanpak is in juli 2023 ingediend bij de VNG en goedgekeurd; de aangevraagde middelen zijn toegekend. Dit Plan van Aanpak is een plan op hoofdlijnen en geeft de belangrijkste uitgangspunten weer. De insteek is: voortzetten wat de gemeente en partners al doen, waar het kan versterken van bestaande activiteiten en waar nodig extra inzetten. Daarbij richten we ons extra op jeugd en ouderen, en mentale gezondheid en gezond leven.

De raad is hierover geïnformeerd in een raadsmemo dd. 16 mei 2023.

Goudse Uitvoeringsagenda

Deze uitvoeringsagenda is een nadere uitwerking van het Plan van Aanpak, en geeft duidelijkheid over:

- De doelen van de gemeente
- De specifieke aandachtsgroepen en -thema's binnen GALA
- De uitgangspunten van de gemeente en partners, uitgewerkt in leidende principes
- De deelplannen op thema's, ketenaanpakken en randvoorwaarden en de relatie met aanpalend beleid
- De organisatie van het programma
- De link met het Integraal Zorgakkoord (IZA)

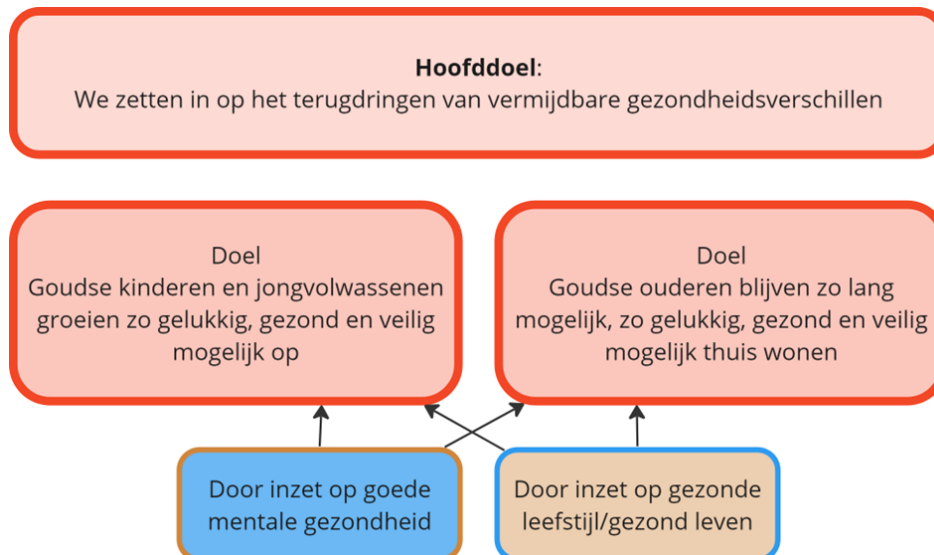
¹ Dit betreft: Sportakkoord, Brede Regeling Combinatiefunctionaris, Gezondheidsverschillen, Kansrijke Start

Uitvoeringsagenda: Doelen

Landelijk is het doel een gezonde generatie in 2040 met een focus op de jeugd. De ondertekenaars van het GALA onderschrijven de volgende doelen:

- a) terugdringen gezondheidsachterstanden (waaronder Kansrijke Start)
- b) een gezonde fysieke leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten
- c) het versterken van (de verbinding met) de sociale basis
- d) een gezonde leefstijl
- e) versterking van de mentale weerbaarheid en mentale gezondheid
- f) vitaal ouder worden
- g) domeinoverstijgende inzet vanuit een regionale preventie-infrastructuur

In deze uitvoeringsagenda vertalen we deze doelen door aan te sluiten op de Goudse situatie en groepen die extra aandacht nodig hebben. Daarbij hebben we de uitgangspunten in het Plan van Aanpak vertaald in leidende principes die bijdragen aan het behalen van de doelen van GALA. In een bijeenkomst met interne en externe collega's hebben we dit als volgt visueel neergezet:

Het is duidelijk dat bovenstaande doelen ambitieus zijn en niet alleen vanuit GALA kunnen worden behaald. Met Gezond en Actief Leven in Gouda willen we het bestaand beleid versterken en aanscherpen – denk niet alleen aan gezondheidsbeleid, maar ook beleidsterreinen als sport en bewegen, cultuur, ouderen, jeugd, sociaal en ruimtelijke ordening.

Uitvoeringsagenda: Aandachtsgroepen en -thema's

Vanuit GALA versterken we de focus op het terugdringen van vermijdbare gezondheidsverschillen. Dat doen we door ongelijk te investeren en keuzes te maken: we focussen op die gebieden, wijken, en groepen mensen waar dat het hardste nodig is, met de laagste sociaaleconomische positie.

Daarnaast zetten we, bovenop onze reguliere inspanningen, **extra in op jeugd en jongvolwassenen enerzijds, en ouderen anderzijds**. Voor beide doelgroepen investeren we in **mentale gezondheid en gezond leven**. Gezond leven omdat we willen dat iedereen in staat gesteld moet worden om te kunnen bewegen, sporten of op een andere manier aandacht te besteden aan haar of zijn gezondheid. En Gouda wil zich hard blijven maken voor een goede mentale gezondheid, juist in tijden waarin de druk op die mentale gezondheid extra groot is.

We zetten hier al breed op in, maar met GALA gaan willen we hier nog meer aandacht aan besteden. Dat betekent dat we in ieder thema binnen GALA we extra oog hebben voor de vraag in hoeverre de activiteiten en inspanningen bijdragen aan mentale gezondheid en/of gezond leven voor jeugd, jongvolwassenen of ouderen. Deze slag slaan we in de deelplannen en bij de uitvoering daarvan.

Uitvoeringsagenda: Leidende principes

Zoals in het Plan van Aanpak al is vastgelegd, is het niet de bedoeling om allemaal nieuwe projecten te starten wanneer dit niet nodig is. We leggen de nadruk op behouden en versterken, en bouwen mee aan een stevige basis, samen met partners en inwoners. Gezondheidsverschillen terugdringen (het hoofddoel van GALA) vraagt om een aanpak op de lange termijn, en trends en gedrag kunnen we als gemeente niet van vandaag op morgen veranderen. Daarom is het zo belangrijk om deze grotendeels tijdelijke middelen in te zetten met een toekomstbestendige structuur en werkwijze. Daarbij zijn tijdelijke middelen veelal ongeschikt om projecten op te zetten wanneer die niet gecontinueerd kunnen worden. We houden contact met relevante landelijke partijen om goed zicht te houden op de financieringsstromen, nu en in de toekomst.

Wat wel werkt en kan, is werken aan en met leidende principes. In een bijeenkomst met interne en externe partijen, en later met de Stuurgroep bestaand uit leden van het MT van de gemeente Gouda (zie bijlage 3), hebben we de uitgangspunten uit het Plan van Aanpak en het Gezond en Actief Leven Akkoord vertaald in leidende principes. Leidende principes zijn een set **richtinggevende principes** waarin de visie van de gemeente, inwoners en partners, en de laatste (onderbouwde) kennis is opgenomen.

Binnen de gemeente zelf kunnen de leidende principes als vuistregels fungeren die besluitvorming sturen en richting geven aan denken en handelen. Dat helpt om keuzes te maken over de inzet: waarop zetten we wel of juist niet in? Wanneer we deze principes toepassen in zo veel mogelijk van onze formele en informele processen werken we als gemeente, inwoners en partners gezamenlijk, integraal en duurzaam aan positieve gezondheid, het terugdringen van vermijdbare gezondheidsverschillen en preventie. Hiermee dragen we niet alleen bij aan Health in All Policies, maar versterken we ook het zo belangrijke Equity in All Policies (brede inzet op kansengelijkheid).

De gezamenlijk opgestelde principes zijn:

- ***We gaan uit van de visie van positieve gezondheid***
- ***We doen het samen met de inwoners waar het om gaat. Dat is de rode draad bij ons beleid en onze inspanningen***
- ***De dialoog met de uitvoering staat centraal om hun kennis en kunde te benutten***
- ***We differentiëren in ons beleid en onze processen, om gelijke kansen op gezondheid te stimuleren***
- ***Ons aanbod is toegankelijk en inclusief, en dat betekent:***
 - ***Begrijpelijk***
 - ***Betaalbaar***
 - ***Fysiek toegankelijk***
 - ***Passend en verwelkomend***
- ***We tellen, vertellen en leren over en binnen onze aanpak***
- ***We wegen steeds af wat lokaal of regionaal kan en moet en handelen daarnaar***
- ***We zetten in op een duurzame preventieaanpak***

Voorbeelden van manieren waarop de leidende principes al zijn ingezet:

<i>Vertegenwoordigers van het team ouderen gingen in gesprek over de leidende principes en hoe deze het best toegepast kunnen worden in beleid en activiteiten. Uitkomsten van dit gesprek zijn bijvoorbeeld: “we richten ons vooral op mensen die een behoefte aan zorg/ondersteuning hebben” en “we benutten individuele casuïstiek meer en beter om beleid beter vorm te geven en om beter met onze partners te kunnen samenwerken”.</i>	<i>Bij samenwerking met collega’s van ruimtelijke ordening bespreken we de leidende principes en de mogelijkheid om ongelijk te investeren voor gelijke kansen op gezondheid. Zo gaven we input bij het Actieplan Geluid en het Omgevingsplan Gouda Gowerwelle.</i>	<i>Sportpunt Gouda is actief met buurtsportcoaches aan de slag gegaan: zetten we voldoende in op ouderen? Welke wijken kennen hoge mentale gezondheidscijfers, en wat zetten wij daarop in? Zo wordt in kaart gebracht waar de activiteiten van Sportpunt Gouda nog beter aansluiten bij wat speelt</i>
--	--	--

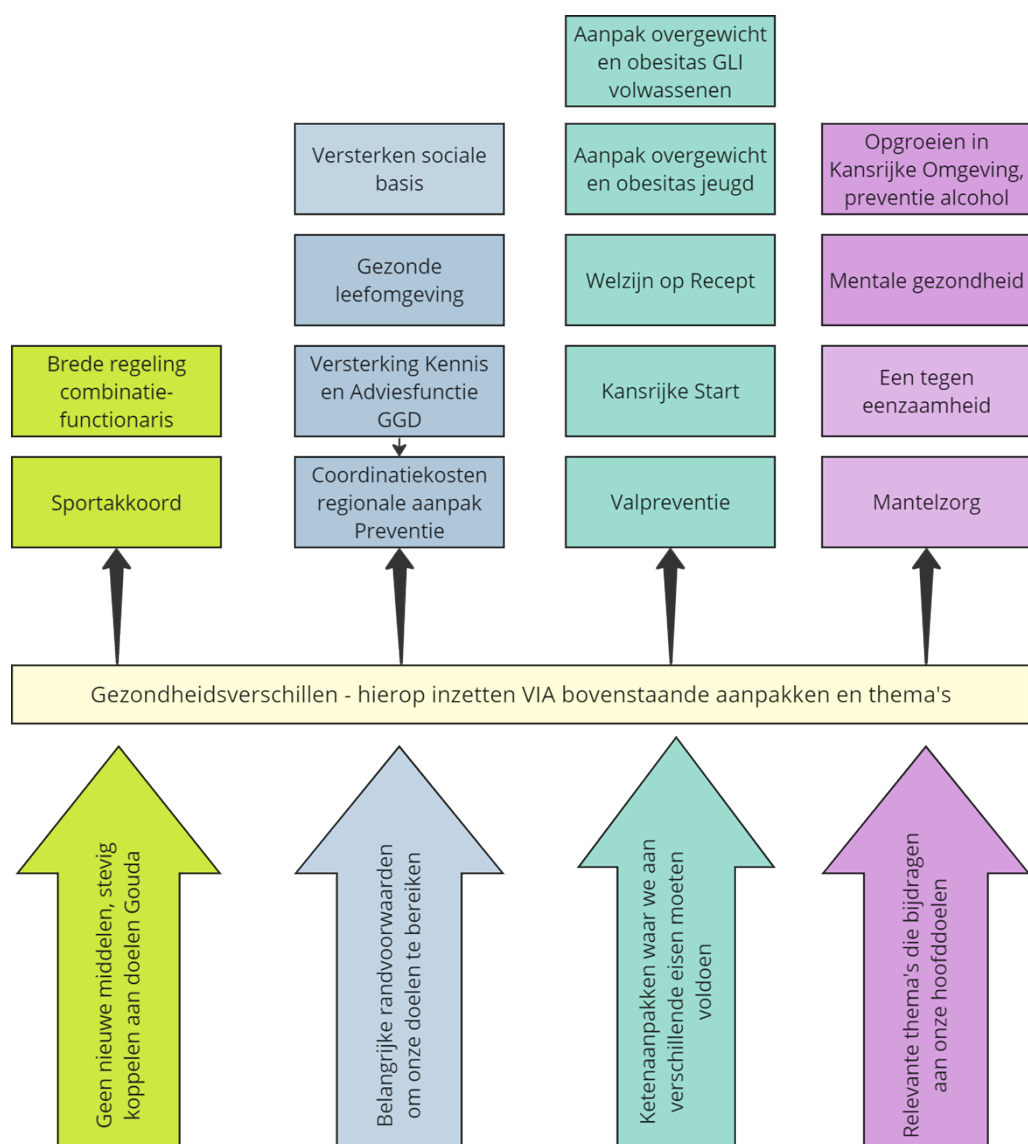
We gaan met gemeente, partners en inwoners in gesprek over deze principes en de toepassing ervan. Ook passen we ze in al onze deelplannen en in het handelen van het programma GALA toe. Wat betekent het bijvoorbeeld voor onze inzet rondom ouderen om de dialoog met de uitvoering aan te gaan? Welke groepen inwoners krijgen onvoldoende plek in de totstandkoming en uitvoering van ons beleid, en hoe weten we of ons aanbod passend en verwelkomend is?

Uitvoeringsprogramma: Deelplannen

Het Rijk heeft 15 verschillende “potjes” ondergebracht in de brede SPUK-regeling. Wij hebben deze iets anders geordend (zie onderstaand schema), zodat we inzichtelijk maken welke middelen:

- reeds meerdere jaren ontvangen middelen zijn die onderdeel uitmaken van het **sport- en beweegbeleid**. Deze middelen worden structureel na 2026. *Lichtgroen, kolom 1*
- bijdragen aan de **preventie-infrastructuur**. NB: deze middelen zijn vooralsnog toegekend tot en met 2025 of 2026 (sociale basis). *Blauw, kolom 2*
- ingezet moeten worden voor **ketenaanpakken**. Deze aanpakken moeten aan bepaalde voorwaarden voldoen. Hierbij wordt nauw samengewerkt met de regio waar nodig. De middelen voor Kansrijke Start en Valpreventie worden structureel, de andere middelen stoppen vooralsnog na 2025. *Groen, kolom 3*
- verschillende thema’s** bevatten die bijdragen aan de thema’s en doelen voor Gouda maar geen ketenaanpak zijn. *Paars, kolom 4*
- aparte (structurele) middelen voor de **aanpak gezondheidsverschillen**. Deze werden eerder als de decentralisatieuitkering Gezond In De Stad (GIDS) ontvangen. *Lichtgeel, liggend*

Zie bijlage 1 voor de beschikbare middelen voor de gemeente Gouda.

In Gouda hebben we GALA ondergebracht in een programma en programmateam, dat actief de verbinding legt met reguliere werkzaamheden, de externe partners en daarbij de leidende principes inzet om gezamenlijk in te zetten op het behalen van de doelen.

Omdat de middelen en door het Rijk en onszelf verwachte inspanningen verschillend van aard zijn, stellen we verschillende deelplannen op, of koppelen we bestaande en nieuwe plannen aan GALA.

Deze plannen zijn deels gebaseerd op de thema's van GALA, maar we zetten ook in op thema's die sterk randvoorwaardelijk zijn, zoals het betrekken van inwoners, en monitoring & evaluatie. Daarbij willen we gebruik maken van al bestaande monitoren en databases, op wijk- en stadsniveau.

In het overzicht per deelplan beschrijven we de extra activiteiten en inspanningen. Daarbij merken we op dat naast deze opsomming voortdurend oog is voor de doelgroepen van GALA en de belangrijke thema's mentale gezondheid en gezonde leefstijl. De plannen zijn uiteraard goed verbonden aan regulier beleid.

1. *Deelplannen Sport en Bewegen:*

Leefstijlakkkoord en Sportnota

Zet in op:

Verbindingen creëren tussen sport, cultuur, preventie en welzijn. We hebben drie pijlers die we gebruiken bij onze verenigingsondersteuning:

- Het fundament op orde (voor een robuuste vereniging)
- Verbinding & Meerwaarde (om je in te zetten voor je omgeving)
- Kansengelijkheid en talentontwikkeling (om je maatschappelijke rol te verbreden).

Met deze drie pijlers is er een paraplu waarmee de ambities die er in de stad zijn op het gebied van sport, cultuur, preventie en welzijn geclusterd kunnen worden. Alle drie de pijlers zijn een voorwaarde of bieden mogelijkheden om meer Gouvenaars naar een gezonde leefstijl te leiden.

Activiteiten 2024:

Lancering leefstijlakkkoord + LeefstijlakkkoordPot

Reguliere uitvoering sportbeleid zoals: clubondersteuning, inzet buurtsportcoaches en beweegmakelaars, projecten beweegvriendelijke omgeving, sportstimulering, start project Goudse Aanpak Veilig Voetbal/Sporten, Volwassenenfonds

Budget uit GALA:

- € 54.000 vanuit Sportakkkoord voor LeefstijlakkkoordPot
- Middelen ten behoeve van coördinatie van de ketenaanpakken Valpreventie, Gezonde Leefstijl Interventie en Kind naar Gezonder Gewicht: PM
- Extra middelen ten behoeve van valpreventie door opsporen en activeren van ouderen met (verlaagd) valrisico en uitvoeren en stimuleren beweeginitiatieven ouderen PM
- Brede Regeling Combinatiefuncties: € 373.000

2. *Deelplannen Preventie-infrastructuur en Thema's*

Versterken Sociale Basis

Zet in op:

De versterking van de Sociale Basis is essentieel zodat inwoners goed met elkaar kunnen samenleven en ondersteunen. De gemeente heeft een faciliterende en verbindende rol richting inwoners en organisaties in het formele en informele sociale netwerk, waarbij we de aansluiting zoeken met de te vernieuwen regeling Participatie in de Buurt. We investeren de komende tijd in deze samenwerking en wisselwerking om ook in de toekomst een structuur te hebben waarbij Gouvenaars kunnen rekenen op elkaar en op ondersteuning door anderen. We zetten in 2024 in op:

- Informele netwerken en formele netwerken in de wijken
- Bestaand en nieuw aanbod zo passend, inclusief en toegankelijk mogelijk maken
- Verbindingen te leggen waar nodig en mogelijk tussen informele initiatieven onderling en informele en formele initiatieven
- Versterken andere (inhoudelijke) thema's binnen GALA
- Innoveren en experimenteren om het aanbod van sociale activiteiten en ondersteuning vanuit de leefwereld van de inwoners te organiseren.

Activiteiten 2024:

- Organiseren netwerkbijeenkomsten
- Werkbezoeken informele en formele activiteiten
- Informele en formele netwerken in kaart brengen

- Wijkgericht werken, op basis van bestaande data en wijkscans
- Wijze waarop huidig aanbod onder de aandacht wordt gebracht onder de loop nemen, plan opstellen om waar nodig de informatievoorziening te verbeteren
- Financiering laagdrempelige initiatieven
- Uitrollen goed werkende initiatieven
- Eenmalig Huur en Buur voortzetting pilot

Budget uit GALA:

- 2024: € 127.595
- 2025: € 127.595
- 2026: € 95.655

Mentale Gezondheid

Zet in op:

We zetten in op een mentaal en vitaal gezond Gouda waarin onze inwoners weerbaar en veerkrachtig zijn, om (beter) om te kunnen gaan met de uitdagingen in het leven. Dat doen we door preventie, vroegsignalering, agendering, bewustwording, bespreekbaar maken, handvatten te bieden en laagdrempelige ondersteuning waar nodig. We richten ons in het bijzonder op groepen mensen in kwetsbare omstandigheden. Ook zijn we binnen de andere deelplannen (als Sport en Bewegen, Sociale Basis, Kansrijke Start, Valpreventie, Gezonde omgeving, Ouderen, etcetera) ons bewust van de link met mentale gezondheid en dragen we vanuit die thema's bij aan de mentale gezondheid van Gouwenars. Onze visie is dat we langs drie lijnen werken aan deze mentale gezondheid. Deze lijnen zijn:

- Gemeenschapszin
- Sport en bewegen
- Ervaringsdeskundigen.

Dit passen we toe, ook buiten GALA. Met de GALA middelen willen we daarnaast onder andere inzetten op specifieke activiteiten.

Activiteiten 2024:

- Bijdrage buitententoonstelling "OPEN over depressiviteit"
- Koploper Leading Local bijeenkomsten MIND Us
- Kunstobject Stille Strijd en randactiviteiten december 2024
- Theaterworkshop Express Yourself
- Subsidie Herstelhuis de Koolmees
- Verkennen start programma Welbevinden op Scholen

Budget:

2024: € 20.849 (mentale gezondheid) en €20.000 (Eén tegen eenzaamheid). Er is een grote link met zowel bewegen & sport als sociale basis, waarbij op deelthema's actief verbinding wordt gezocht.

Ouderen

We leggen via GALA een link tussen de thema's van GALA en het Zilverplan van de afdeling MBL. Het Zilverplan maakt gebruik van de leidende principes en kent meer thema's dan hieronder benoemd. De thema's in dit deelplan hebben de grootste link met GALA.

Via GALA zetten we in op:

- preventie van geïndiceerde zorg.
- bereiken, betrekken en informeren ouderen.

- Inzetten op bewustwording bij ouderen, over hun toekomst en bijkomende uitdagingen.

Activiteiten 2024:

- De positie van Gouda als dementievriendelijke gemeente versterken en borgen.
- Inzet op terugdringen van eenzaamheid, door middel van onder andere de Positieve Apotheek en mogelijk andere initiatieven.
- Opzetten van een communicatiestrategie en bewustwordingscampagne ter voorbereiding op het ouder worden.
- Opening ontmoetingsplek De Buurvrouw voor mensen met Alzheimer en hun mantelzorgers.

Budget uit GALA:

We doen deels en waar dit past een beroep op het budget bestemd voor het versterken van de sociale basis, en op middelen die gereserveerd zijn om inwoners te bereiken en betrekken, en middelen gereserveerd voor communicatie.

Daarnaast benutten we €21.698 vanuit het budget voor eenzaamheid en €41.698 vanuit het budget voor mantelzorg voor De Buurvrouw.

Gezonde Leefomgeving

Zet in op:

- Structurele samenwerking tussen het sociaal domein en fysiek domein
- Concrete activiteiten en programma's die bijdragen aan een gezonde omgeving
- Aandacht binnen het fysieke domein voor mentale gezondheid en gezond leven voor jeugd, jongvolwassenen en ouderen.

Activiteiten 2024:

- Project De Gezonde Buurt ism IVN, Jantje Beton, JOGG en Sportpunt Gouda (honorering aanvraag bekend juni 2024) in 2024 en 2025 of versterking Living Lab Korte Akkeren
- Kansrijke projecten om gezamenlijk op te pakken of te ondersteunen zoals Hitteplan, meedenken actieplan Geluid, inzetten op stressvrije en beweegvriendelijke omgeving
- Ondersteuning prijsvraag beweegvriendelijke schoolpleinen
- Toepassen leidende principes GALA Gouda waar mogelijk

Budget:

- 2024: € 41698
- 2025: € 41698

3. Ketenaanpakken:

GLI Volwassenen

Zet in op:

- Terugdringen van overgewicht en obesitas bij volwassenen (*met lage sociaaleconomische positie*)
- het inbedden van de Gecombineerde Leefstijlinterventie voor Volwassenen in de gemeente als onderdeel van de aanpak om te komen tot een gezond gewicht.

Activiteiten 2024:

- We stellen een lokale GLI-coördinator aan bij Sportpunt Gouda

- We nemen het huidige GLI-aanbod onder de loep, om te bepalen of het voldoende aansluit bij de groepen en personen die in aanmerking komen voor de GLI
- We maken het huidige en aangepaste aanbod goed vindbaar
- We verbinden de GLI aan ondersteunend aanbod als schuldhulpverlening en diëtetiek om inwoners met onderliggende problematiek beter te kunnen ondersteunen
- We verbinden de GLI aan aanvullend en ondersteunend beweegaanbod
- We leggen de verbinding met andere ketenaanpakken binnen GALA (Valpreventie en Welzijn op Recept)

Budget uit GALA:

Voor deze aanpak en de Ketenaanpak Kinderen naar Gezonder Gewicht (zie onder) is gezamenlijk €62.025 beschikbaar

Ketenaanpak Kind naar Gezonder Gewicht

Zet in op:

Kinderen met een verhoogd gewicht krijgen ondersteuning om tot een duurzame gedragsverandering te komen. Dit gebeurt door een plan van aanpak te maken met kind en ouders. Deze voeren dit brede plan, met aandacht voor achterliggende oorzaken, uit, waarbij het doel is dat kind en ouders niet terugvallen naar de ongezonde leefstijl. De middelen zijn geoordeeld: de gemeente voert deze aanpak uit volgens landelijke richtlijnen op navolging van een evidence based aanpak. We werken samen met andere regiogemeenten, GGD Hollands Midden en de zorgverzekeraar.

Activiteiten 2024:

- GGD Hollands Midden stelt een regioplan op (afgerond Q1 2024)
- Gemeente Gouda stelt startnotitie met vervolgacties op (april 2024)
- We stellen tijdelijk een parttime lokale coördinator aan, die zich richt op:
 - o Vertaling regionaal plan naar lokale situatie en lokaal uitvoeringsplan
 - o Samenwerking met relevante partners
 - o Helpen organiseren van een sluitend zorgaanbod en implementeren of verder uitbouwen van GLI voor kinderen
- We stellen een parttime centrale zorgverlener aan

Budget uit GALA:

Voor deze aanpak en de Gecombineerde Leefstijlinterventie (zie boven) is gezamenlijk €62.025 beschikbaar.

Valpreventie Ouderen

Zet in op:

Meerdere stappen in de keten valpreventie:

- Opsporen ouderen met verhoogd valrisico
- Het aanbieden van erkende valpreventieve beweeginterventies
- Het coördineren van een wijkgerichte ketenaanpak
- Het aanbieden van een passend beweeg- en voedingsaanbod voor ouderen.

De ketenaanpak wordt opgesteld in samenspraak met de regionale werkorganisatie (RWO).

Doel is dat minder ouderen op de eerste hulp belanden en gebruik moeten maken van geïndiceerde zorg. Gouda heeft het streefcijfer dat 410 ouderen de training valpreventie in 2024 volgen. Daarnaast zetten we in op versterking en uitbreiding van het reguliere aanbod.

Activiteiten 2024:

- Aanstellen coördinator bij Sportpunt Gouda
- Opleiden trainers voor verplichte evidence based interventies valpreventie
- Ouderen toeleiden naar interventies via verschillende kanalen
- Stimuleren aanbod van passend beweegaanbod voor ouderen, mogelijk aangevuld met vitality clubs
- Ouderen toeleiden naar beweegaanbod
- Ouderen toeleiden naar voedingsadvies
- Inventarisatie kansen voor woningaanpassing

Budget uit GALA:

- €168.355 voor 2024 en 2025. Voor 2026 en daaropvolgende jaren is dit bedrag €173.595 per jaar.

Kansrijke Start**Zet in op:**

- Lokale coalities om kinderen een goede start te geven.
- Eerste 1000 dagen zijn cruciaal, focus op bereik en begeleiding van (aanstaande) ouders in een kwetsbare situatie.

Activiteiten 2024:

Alle onderstaande activiteiten bouwen voort op wat er al is. Gouda zet al meerdere jaren in op een Kansrijke Start.

- Meerdere themabijeenkomsten Kansrijke Start, om netwerk van professionals te verbreden en ze met elkaar te verbinden.
- Inzet op structurele communicatie naar alle partijen binnen de geboortezorg en sociaal domein, via nieuwsbrief met storytelling, thema's, website etc.
- Inzet op GIZ-methode (gezamenlijk inschatten zorgbehoeften) zodat geboortezorgpartners dezelfde taal spreken en dezelfde methodiek hanteren. Hiervoor organiseren we diverse kennisbijeenkomsten, en zetten we in op een ZonMw-aanvraag met TNO en LUMC.
- In navolging van andere regiogemeenten en in lijn met landelijke richtlijnen: starten met het programma Nu Niet Zwanger: organisaties die werken met o.a. psychiatrische problematiek, verstandelijke beperking, verslaving, dakloosheid, schulden en loverboy-problematiek besteden aandacht aan kindwens, seksualiteit en anticonceptie.
- Geboortezorg en sociaal domein versterken in de IMH-visie en denkwijze. De Infant Mental Health-visie richt zich op een gezonde ontwikkeling van jonge kinderen en hun ouders. Met deze visie creëren we kansen voor een goede netwerksamenwerking en het maken van één gezinsaanpak.
- Onderzoeken of de zorgcoördinatie bij de Jeugdgezondheidszorg van HECHT/GGD belegd kan worden in situaties waarin ouders een kwetsbare positie hebben gedurende de eerste duizend dagen.
- Het huidige cursusaanbod versterken met focus op thema's rondom een gezonde zwangerschap en start.
- We versterken het huidige preventieve taalaanbod met passende ondersteuning van –9 maanden tot 2 jaar 'Kansrijk in Taal'.
- We onderzoeken of het prenataal huisbezoek (PHB) genormaliseerd kan worden en aangeboden kan worden aan alle aanstaande ouders.

- We stellen een scholingsaanbod samen voor professionals binnen de geboortezorg en sociaal domein gericht op vroegsignalering en gespreksvaardigheden.
- We versterken de informele ondersteuning bij (aanstaande) kwetsbare ouders en/of gezinnen met kinderen tot twee jaar.

Budget uit GALA:

- 2024: € 56709
- 2025: € 56709
- 2026: € 70855. Hierna structureel.

4. *Plannen nodig voor uitvoering programma*

Inwoners bereiken en betrekken

Zet in op:

- Inwoners bereiken en betrekken, stem geven bij beleid en activiteiten.
- Afstemming bereiken en betrekken inwoners door diverse afdelingen gemeente Gouda, om overvraging te voorkomen.
- Dit plan wordt opgesteld in samenwerking met de IZA projectleider en andere interne collega's.

Activiteiten 2024:

- Quicksan burgerparticipatie uitgezet bij regiogemeenten
- JSO helpt ons weg om de huidige participatieprocessen te verbeteren en voort te bouwen op bestaande initiatieven voor het betrekken van inwoners. Op basis van deze input worden er gerichte focusgroepen georganiseerd (met de doelgroepen kinderen (12+), jongvolwassenen & ouderen) en een passend participatietraject geadviseerd. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met het programmateam.
- Elk jaar twee bijeenkomsten organiseren in het kader van de thema's binnen GALA. Hiervoor worden buurtvoorlichters ingezet en informatie wordt verspreid via de app 'Doe Je Mee'.
- Programmasecretaris GALA volgt een leertraject ABCD (Asset Based Community Development). Hiermee wordt haar kennis vergroot en leert ze strategieën om inwoners effectief te betrekken.
- In 2024 zullen we onderzoeken of het mogelijk is om ervaringsdeskundigen in te zetten, met name op het gebied van gezondheid. Indien haalbaar, streven we ernaar dit initiatief in 2025 te realiseren, in samenwerking met Pharos.
- In kader van ieder GALA-deelplan samenwerking met inwoners opzetten.

Budget:

- 2024: € 27.000
- 2025: € 20.000
- 2026: € 15.000

Communicatie, monitoring en evaluatie

Zet in op:

- aansluiten op verplichte monitoring door RIVM
- inzicht in voortgang met behulp van indicatoren uit deelplannen
- zichtbaar maken van lessen, resultaten zowel intern als extern
- inspireren

- ondersteuning bij inzet leidende principes via communicatie
- faciliteren van een beweging die bijdraagt aan preventie-infrastructuur

Activiteiten 2024:

- Afstemming met RIVM en GGD over monitoring en evaluatie
- Verantwoording inzet middelen naar gemeente en Rijk
- Opzetten eenvoudige voortgangsmeter / dashboard, gebaseerd op reeds bestaande en beschikbare indicatoren
- Organisatie netwerkbijeenkomsten, werkbezoeken, leerbijeenkomsten
- Zichtbaar maken inspanningen, lessen en resultaten via diverse communicatie-uitingen
- Organisatie kennissessies, verdieping
- Faciliteren kennisdeling, zowel binnen de gemeente als extern
- Ondersteuning bij (deel)projecten voortkomend uit de deelplannen, zoals de Ouderengids of Stille Strijd.

Budget:

- 2024: € 24000
- 2025: € 10000
- 2026: € 13000

Uitvoeringsagenda: Programmaorganisatie

Gouda kiest voor een programmatische aanpak, met een programmateam dat bestaat uit accounthouders van verschillende beleidsterreinen, die allemaal een sterke relatie met de GALA-doelen en -onderdelen hebben.

Het team werkt nauw samen, stelt gezamenlijk de deelplannen op en is gezamenlijk verantwoordelijk voor de inspanningen en resultaten in het kader van GALA. De programmaleden zijn ambassadeurs en dragen de leidende principes actief uit. Ze zoeken actief de samenwerking met interne en externe partijen, en de inwoners. In bijlage 2 is aangegeven hoe het programma is vormgegeven.

Verbinding met Integraal Zorgakkoord (IZA)

Door het Rijk zijn drie akkoorden gesloten om vorm te geven aan een nieuwe benadering van gezondheid en zorg: GALA, IZA en WOZO.

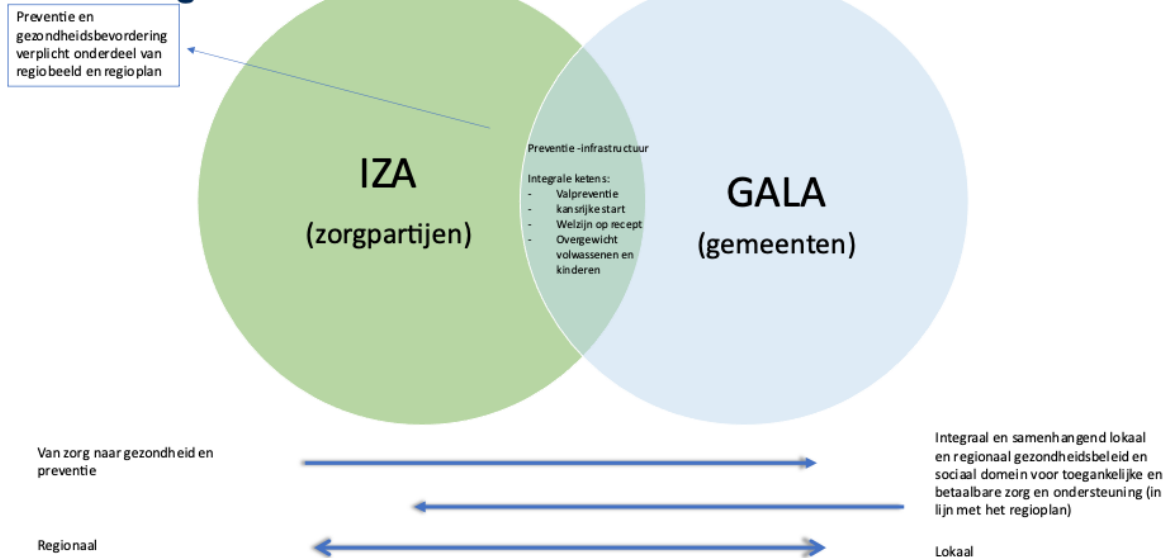
Het Integraal Zorgakkoord (IZA) richt zich in hoofdzaak op de houdbaarheid van het zorgstelsel, met als invalshoek de Zorgverzekeringswet. Het GALA richt zich hoofdzakelijk op het bouwen aan een fundament voor een gerichte aanpak op het gebied van preventie, gezondheid en sociale basis, waarin een gezonde samenleving centraal staat.

Vanuit het IZA wordt deze gerichte aanpak gezien als voorwaarde voor de beweging naar de voorkant waar gemeenten een belangrijke rol in spelen, onder meer door het versterken van de sociale basis, het aanpakken van gezondheidsachterstanden en de toepassing van 'health in all policies'. Daarnaast betreft het IZA de samenwerking met zorgpartijen. Dit speelt met name op regionaal niveau, waarbij Gedeelde Zorg kartrekker is voor onze regio. De ketenafspraken en de afspraken over de preventie infrastructuur komen in beide akkoorden voor en moeten goed op elkaar aansluiten.

Het laatste akkoord is het WOZO: Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen. Dit is er op gericht dat de ouderenzorg ook in de toekomst past bij wat ouderen willen en wat goed georganiseerd kan worden.

Leden van het programmateam GALA dragen op zeer reguliere basis bij aan overleggen met en over IZA. De agenda's worden gedeeld en de kansen om het gemeentelijk beleid te versterken, of de gemeentelijke visie in te brengen, worden volop benut waar dit relevant is. Met het WOZO worden via het team ouderen verbindingen gelegd.

IZA en GALA hebben overlap en versterken elkaar in de uitvoering

Bijlage 1 Beschikbare budget GALA Gouda

Gezond en Actief Leven Akkoord Gouda	2024	2025	2026	structureel
Lokaal Sportakkoord	€ 54,207	€ 54,207	€ 41,680	€ 41,680
Brede Regeling Combinatiefuncties	€ 373,196	€ 373,196	€ 360,528	€ 360,528
Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 83,396	€ 83,396	€ 83,359	€ 83,359
Kansrijke Start	€ 66,717	€ 66,717	€ 83,359	€ 83,359
Mentale Gezondheid	€ 20,849	€ 20,849		
Aanpak overgewicht en obesitas (jeugd en volwassenen)	€ 72,971	€ 72,971		
Valpreventie	€ 198,065	€ 198,065	€ 204,230	€ 204,230
Leefomgeving	€ 41,698	€ 41,698		
Opgroeien in een Kansrijke Omgeving en				
Vroegsignalering Alcoholproblematiek	€ 10,424	€ 10,424		
Versterken sociale basis	€ 150,112	€ 150,112	€ 112,535	
Mantelzorg	€ 41,698	€ 41,698	€ 37,512	€ 37,512
Een tegen eenzaamheid	€ 41,698	€ 33,358		
Welzijn op recept	€ 39,613	€ 47,953	€ 56,267	
Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 10,424	€ 10,424		
Coördinatiekosten regionale aanpak preventie	€ 30,439	€ 30,439		
restant 2023	€ 156,991			
TOTAAL	€ 1,392,498	€ 1,235,507	€ 979,470	€ 810,668

